

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Llicenciatura / Màster en Teologia – Bíblia				
Assignatura		6B056E Lectures sapiencials de la història d'Israel				
Any	2021-2022	Curs	Curs d'especialització	Valor lectiu	3 ECTS	
Període lectiu	Segon semestre		Hores setmanals	2	Àrea	Sagrada Escripura
Professor/a	Dr. Joan Ferrer – Dr. Joaquim Malé			Llengua	Català	

Descripció/Justificació

La història d'Israel és un dels temes més apassionants i alhora complexos amb què s'enfronten tant l'historiador com el biblista. Cal preguntar-se: *És que hi ha una història d'Israel?* I la resposta no és gens senzilla. Fins i tot anant més enllà de les discussions arqueològiques i historiogràfiques entre minimalistes i maximalistes, per exemple, ens trobem amb diversos usos del passat del poble d'Israel des d'antic, en la Bíblia mateix.

En aquest curs d'especialització intentarem aclarir algunes idees a propòsit de la història d'Israel, així com descobrir quins textos bíblics de tradició sapiencial fan ús del passat per a fins contemporanis, tot analitzant-los teològicament.

Requisits i orientacions prèvies

- Haver cursat les assignatures introductòries a l'estudi de la Bíblia.
- Haver superat les assignatures de llengües bíbliques del primer cicle amb aprofitament.
- Competència en lectura de textos acadèmics en llengües estrangeres (anglès i francès).

Objectius

Generals:

1. Conèixer l'àmbit d'estudi i els límits de la historiografia.
2. Adquirir un coneixement mínim de l'estat actual sobre la història d'Israel.
3. Aprendre a usar les eines específiques de l'exegesi bíblica.

Específics:

1. Prendre consciència de l'ús històric que l'Escriptura fa dels textos.
2. Aprendre els rudiments de la intertextualitat bíblica.

Competències

Competències transversals:

1. Aprofundir en l'estudi dels textos bíblics.
2. Saber sintetitzar i expressar amb paraules pròpies.
3. Ús de les TIC com a eines de suport a la recerca i l'estudi.
4. Capacitat de realitzar un treball acadèmic seguint les normes d'estil.

Competències específiques:

1. Identificar el context d'un text bíblic.

Continguts

1. Introducció general a la història –i a la de l'Israel bíblic.
2. Israel com a subjecte històric. Aproximacions i problemàtiques.
3. Lectures seleccionades de la història d'Israel. Exegesi i teologia.
  - a. Saltiri.
  - b. Rut.
  - c. Lamentacions.
  - d. Llibres de les Cròniques.
  - e. Llibre de la Saviesa.
  - f. Llibre del Siràcida.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

Com a norma general les sessions seran magistrals. El professor presentarà els continguts proposats mitjançant lliçons setmanals, que es combinaran amb algunes sessions de diàleg a partir de la lectura de fonts originals o d'estudis recents. També es faran algunes sessions dedicades a la lectura i exegesi de fragments escollits.

Avaluació

A fi d'assolir els objectius de la matèria, es proposaran una sèrie d'activitats específiques que seran qualificades oportunament.

Criteris d'avaluació:

Es valorarà molt l'assistència a les lliçons i la participació activa quan calgui.

Caldrà entregar la ressenya d'un text acadèmic, que serà proposat en les primeres sessions.

S'haurà de presentar un treball de caràcter exegètic sobre algun text dels que es proposaran a principi de l'assignatura.

Al final de la matèria caldrà fer una entrevista personal amb el professor a fi de valorar la participació en la matèria i els resultats obtinguts.

Tècniques d'avaluació:

1. Assistència a les classes magistrals (10%).
2. Participació en les sessions de seminari (20%).
3. Entrega de les pràctiques proposades (20%).
4. Entrega del treball (40%).
5. Entrevista personal amb el professor (10%).

Bibliografia bàsica

- BLÁZQUEZ, José María – CABRERO, Javier, *Israel y la Biblia. Recientes aportaciones de la arqueología y de la historiografía a la historicidad de la Biblia*, Madrid: Cátedra 2011.
- CARR, David M., *Holy Resilience: The Bible's Traumatic Origins*, New Haven (CT)/London (UK): Yale UP 2014.
- FINKELSTEIN, Israel – SILBERMAN, Neil Asher, *La Biblia desenterrada. Una nueva visión arqueológica del antiguo Israel y de los orígenes de sus textos sagrados*, Madrid: Siglo XXI 2003.
- GARBINI, Giovanni, *Historia e ideología en el Israel antiguo*, Barcelona: Bellaterra 2002.
- GILBERT, Maurice, «Ben Sira, Reader of Genesis 1-11», en Jeremy CORLEY – Vincent SKEMP (eds.), *Intertextual Studies in Ben Sira and Tobit: Essays in Honor of Alexander A. Di Lella, O.F.M.* (The Catholic Biblical Quarterly: Monograph Series 38), Washington DC: The Catholic Biblical Association of America 2005, p. 89-99.
- GILBERT, Maurice, «Sagesse et histoire» i «The Origins According to the Wisdom of Solomon», en *La Sagesse de Salomon/The Wisdom of Solomon: Recueil d'études/Collected Essays* (AnBi 189), Roma: GBP 2011, p. 357-383; 385-401.
- MARTTILA, Marko, «David in the Wisdom of Ben Sira», en *SJOT* 25:1 (2011) 29-48.
- SATLOW, Michael L., *How the Bible Became Holy*, New Haven (CT)/London (UK): Yale UP 2014.
- SCHIPPER, Bernd U., *Breve historia del antiguo Israel* (BEB 164), Salamanca: Sígueme 2021.
- SCHMID, Konrad, *The Old Testament: A Literary History*, Minneapolis (MN): Fortress Press 2012.
- SICRE DÍAZ, José Luis – CAMPOS SANTIAGO, Jesús – PASTOR JULIÁN, Victoriano – NAVARRO PUERTO, Mercedes, *Historia y narrativa* (IEB 3B), Estella: Verbo Divino 2017.
- SKA, Jean-Louis, «Abraham, maître de sagesse selon l'idéal des Proverbes», en Núria CALDUCH-BENAGES (ed.), *Wisdom for Life: Essays Offered to Honor Prof. Maurice Gilbert, SJ on the Occasion of His Eightieth Birthday* (Beihefte zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 445), Berlin/Boston (MA): Walter De Gruyter 2014, p. 18-29.
- WEIGOLD, Matthias, «Noah in the Praise of the Fathers: The Flood Story *in nuce*», en Géza G. XERAVITS – József ZSENGELLÉR (eds.), *Studies in the Book of Ben Sira* (SuppJSJ 127), Leiden/Boston (MA): Brill 2008, p. 229-244.